

ÉLET MŰVELTSÉG ÉS

SZÉCHENYI ÉS A MAGYAR HIVATÁS

„A magyarnak, hogy valami legyen Európában, egyedül magyarnak kell lennie; ez dicső és nemes öröksége.“
Széchenyi.

Talán soha nem beszéltünk annyit a magyarság hivatásáról, mint napjainkban, de még többet hallunk és olvasunk a magyarság beilleszkedéséről az új európai rendbe. Ez természetes: az Európában élő népeknek fontos érdekük, hogy a kialakuló új helyzetben való elhelyezkedésükről már előre gondoskodjanak. Azonban ha figyeljük ezeket a megnyilatkozásokat, nem tagadhatunk le egy furcsa érzést: mintha a magyar öncélúság és önállóság teljesen figyelmen kívül maradna és csak arról volna szó, hogy a rólunk-nélkülünk való döntés során milyen szerepet kapunk.

Miután a magyarság lelki előkészítése a jövőre vagy teljesen hiányzik, vagy egyoldalú, szükségesnek látszik, hogy visszatekintsünk a múltba és a Legnagyobb Magyarnak ma is helytálló megnyilatkozásait emlékezetünkbe idézzük. A lét és nemlét kérdése számtalan változatban felmerült történelmünk során. A mult század elején a maihoz hasonló korfordulóhoz ért nemzetünk; ma is elfogadhatjuk iránymutatóul Széchenyi István gyönyörű valamásait. Szerinte „a magyar nép Európában egyedül álló, külön fajú sarjadék.“ Mint ilyennek tehát külön feladata, hivatása van.

„Az emberiségnek egy nemzetet megtartani, sajátosságait, mint ereklyét megőrizni és szeplőtlen mivoltában kifejtteni, erőit, erényeit nemesíteni s így egészen új, eddig nem ismert alakokban kiképezve végcéljához, az emberiség feldicsőítéséhez vezetni: kérdem, lehet-e ennél minden keserűségtől ment tisztább érzés?“ S mi is kérdezzük; lehetne-e ennél emberibb és magaszosabb hivatást megjelölni egy nemzet számára? Ha csupán egyetemes emberi szempontból nézzük feladatunkat, akkor sem ismerhetünk szebb és tökéletesebb célt. De mint magyar fajnak még külön hivatásunk is van.

A kishitűek és a kishitűséget terjesztők számára írta Széchenyi, hogy a magyar faj „annyi különös sajátóságot s erejénél fogva bizonyosan annyi jót és nemest is rejt magában, mint az emberi nemnek bármely lelkes és erős családja.“ Az évszázados idegen ígézet, amely tudatosan azt sugalmazta, hogy nem vagyunk vezetésre képesek, még a saját magunkéra sem, időnkint újra fel-felöltlik különböző formában, változatos tévelygésekben. Mintha csak a jelen magyarjainak írta volna Széchenyi ezt az üzenetet:

„Hibáink sokak, de erényeink többek. És noha itt-ott rothadás jeleit mutatja is az igen keveset mozduló, százados restségtől elálmósodott és

EMLÉKLAP SZÉCHENYI ALKOTÁSÁIRÓL

Vasút
Akadémia
Mezőgazdaság

Lánchíd

Gőzhajózás
Lóverseny
Folyamszabályozás

elgyengült hon, azért mégis egészséges. Egészségesebb, mint sok más nemzet, mely szorító kötelekeitől tán pirosabb és így a mélyebben nem gondolkozók előtt egészségesebbnek látszik.“ A magyar géniusz, amely annyi százzadon keresztül és oly sok komoly veszély között fenntartott bennünket, ma is él bennünk és köztünk, mert különben nem volna értelme életünknek. Akik számára ez fellengzés, azok ne feledjék el, hogy „Jaj annak a nemzetnek, amely elárulja és meggyilkolja nemzeti géniuszát.“

Sorsunk tragikus fordulatai miatt eddig még nem tudtuk teljesen kitölteni színmagyarokkal hazánkat és részben akarattunk ellenére, részben vendégszeretetből sok idegent befogadtunk. Nagyon üdvös lesz felidézni Széchenyi figyelmeztetését nemzetiségeinkhez: „Mily kedvező körülmények közt vagytok Ti, honunknak nem-magyar lakosai, Magyarországon! Nemzeti létetek záloga nemcsak biztos sarkalaton alapul odakünn, de rokonszármazástoknál fogva felvirágzástokat is igéri. Idebenn pedig szabadságtok bizonyos, ha mivelünk, magyarokkal ezentúl is oly hűséggel és elszántsággal fogtok osztozni szerencsében és bajban.“

Hűségről nem nagyon beszélhetünk, különösen az utolsó században nem; de az utolsó évtizedek nemcsak okulásul szolgálhattak, hanem annak felismerésére is, hogy nemzetiségeink láthatják: „csak mi képezhetjük Magyarországnak azt a középitő pontját, mely körül Ti egyesülhettek.“ Világos és félreérthetetlen szavak ezek; határozottan kifejezik a helyes magyar álláspontot. Az új európai rend fölépítésénél erre kell figyelemmel lenni és nekünk magyaroknak minden erőnkkel, tudatosan erre a hivatásra felkészülni.

A Legnagyobb Magyar hite adjon erőt számunkra, hogy általános köztudattá váljék az a hit, amely egyedül tarthat fenn bennünket: „Ami engem illet, én mindig hittem, most is hiszem: Magyarország még nem volt, hanem csak most lesz; vagy határozottabban mondva, hogy a magyar faj még nem érte el léte tetőpontját.“ Rajtunk, mai nemzedéken nagyon sok múlik; minden attól függ, mennyit lendítünk fajtánk fölemelésén, miként dolgozunk hivatásunk betöltésén?

Az élet az erőseknek ad igazat; jövőt a lélekben és testben erős nemzetek tudnak építeni. Ma a jövőépítés gondjai töltenek el minden jobb magyart és ilyenkor szükség van a lélek nagyságára, szükség van a hősi életszemléletre; ilyenkor jó erőt meríteni egy hatalmas forrásból: Széchenyi csodálatos lelkéből, aki felénk sugározza: „Merjete nagyok lenni, Ti, kik valami jobbra vagytok meghíva, valami jobbra születettek, kik egy szebb jövődönnek lehettek urai!“

Európai és általános emberi hivatásunkat minden magyarnak át kell éreznie. De nemcsak átérezni kell, hanem erre tettekkel, intézkedésekkel felkészülni. A Legnagyobb Magyar 150 éves születési évfordulója ne csak emlékezés legyen számunkra, hanem okulás, erőgyűjtés is a jövőre. Széchenyi halhatatlan nagyságához ez lesz igazán méltó és mi, mai magyarok is csak így lehetünk méltó követői Széchenyinek, aki alkotott, hatott, utat mutatott!

Péter Ernő